

Warszawa, 06.12.2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-439856-I/03/HG

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze

W wystąpieniu z dnia 27 czerwca 2003 r., w związku z pismem Przewodniczącej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Rzecznik przedstawił uwagi odnoszące się do § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz. U. Nr 26, poz. 263), który stanowi między innymi, że psychologiem uprawnionym, do przeprowadzania badań kandydatów do objęcia urzędu sędziego, może być psycholog wpisany do wskazanego w powyższym przepisie rejestru i mający prawo wykonywania zawodu psychologa.

Obowiązek posiadania przez psychologa prawa do wykonywania zawodu wprowadzony został w ustawie z dnia 8 marca 2001 r. o zwodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763 z późn. zm.), która zgodnie z art. 64 tejże ustawy wejdzie dopiero w życie z dniem 1 stycznia 2006 r. Stąd też uregulowanie w tym zakresie zawarte w § 7 ust. 1 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w chwili obecnej jest niemożliwe do wykonania.

W wystąpieniu Rzecznik wskazywał także, że od orzeczenia lekarskiego i psychologicznego o zdolności kandydata do pełnienia obowiązków sędziego brak jest w rozporządzeniu procedury odwoławczej.

Z kolejnej przekazanej Rzecznikowi odpowiedzi przez Podsekretarza Stanu Jerzego M. Dyralskiego (pismo z dnia 26 sierpnia 2005 r. nr P IV 4700/268/04) wynika, że „pogłębiona analiza treści przedmiotowego rozporządzenia w aspekcie jego ewentualnej nowelizacji, z uwzględnieniem uwag Rzecznika Praw Obywatelskich, nie dała w chwili obecnej podstaw do podjęcia dalszych czynności. Uwagi te zostaną dopiero rozważone w 2006 r., po wejściu w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763 ze zm.), która będzie regulowała zakres nadawania prawa wykonywania zawodu psychologa przez wpis na listę psychologów. Pod rządem owej ustawy przepis § 7 przedmiotowego rozporządzenia zachowa w pełni aktualność, w tym także w zakresie ust. 2 pkt 1, który obecnie nie jest stosowany.”

Odnosnie zaś braku w powyższym rozporządzeniu uregulowania dotyczącego trybu odwoławczego od orzeczeń lekarskich i psychologicznych w odpowiedzi stwierdzono, że „wydaje się, iż wykraczałoby ono poza ramy upoważnienia zawartego w art. 57 § 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.)”.

Stanowisko w tym zakresie Rzecznik w pełni podziela. Zgodnie z art. 57 § 6 Prawa o ustroju sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określić ma szczegółowy zakres i sposób przeprowadzania badań kandydatów do objęcia urzędu sędziego, w tym badań lekarskich i psychologicznych oraz kwalifikacje wymagane od lekarzy i psychologów uprawnionych do przeprowadzania tych badań i wydawania zaświadczeń o zdolności do pełnienia obowiązków sędziego. Przepis ten istotnie nie zawiera upoważnienia dla Ministra do uregulowania procedury odwoławczej od zaświadczeń lekarskich i psychologicznych o zdolności kandydatów do pełnienia obowiązków sędziego.

W ocenie Rzecznika wprowadzenie trybu odwoławczego od zaświadczeń lekarskich i psychologicznych o zdolności kandydata do pełnienia obowiązków sędziego jest jednak niezbędne. Zgodnie bowiem z art. 61 § 1 pkt 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych na stanowisko sędziego może być powołany ten, kto jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązku sędziego. Wprowadzenie przez ustawodawcę tego warunku stanowi podstawę do wymagania od kandydatów odpowiednich zaświadczeń. Nie można jednak z góry

przyjąć, że wszystkie zaświadczenia będą adekwatne do stanu zdrowia i nie będą budzić żadnych wątpliwości co do swej rzetelności i bezstronności. Natomiast stwierdzenie niezdolności kandydata do pełnienia obowiązków sędziego stanowi podstawę odmowy powołania go na stanowisko sędziego. Dlatego też - zdaniem Rzecznika - powinna istnieć możliwość ich weryfikacji, tak jak ma to miejsce w sytuacjach wskazanych przez Rzecznika we wcześniejszym wystąpieniu.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości dokonania w tym zakresie stosownej nowelizacji art. 57 § 6 Prawa o ustroju sądów powszechnych, co pozwoliłoby na uregulowanie w rozporządzeniu przedstawionej przez Rzecznika kwestii.

Będę zobowiązany Panu Ministrowi za powiadomienie mnie o zajętych w tej sprawie stanowisku.

Z wyrazami poważania

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich